

PARLAMENTSVALG

Se, hvad de danske spidskandidater til EU-parlamentsvalget mener om otte af valgets store spørgsmål. Side 3 - 10

KLIMA-LOBBYISTER

Industrilobbyen har spillet en hovedrolle i forhandlingerne om en ny klimapolitik i EU, mener ny klummeskribent. Side 11

SOVS OG KARTOFLER

Det skal være slut med fordummede EU-journalistik. Interview med Troels Mylenberg, chefredaktør på Fyns Amts Avis. Side 12

GRÆKENLAND

Nye forekomster af olie og naturgas kan blive starten på et græsk velfærdseventyr efter norsk forbillede. Side 14

ÅRGANG 41 – NR. 1270 – APRIL 2014

PRIS 29,50 KR.

NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

Det mener
partierne om otte
store spørgsmål

Bliv klogere på, hvem du skal vælge 25. maj

TEMA: VALGETS STORE SPØRGSMÅL DEL I

Leder:

Valgets store temaer

VÆSENTLIGHED. EU-parlamentsvalget nærmer sig med hastige skridt. Den 25. maj skal vi sætte kryds ved et af de otte partier i Danmark der er opstillet. Samtidig sætter borgere i de øvrige EU-lande deres kryds. Resultatet bliver 751 folkevalgte i parlamentets sæder, nye som gamle.

Og det betyder faktisk noget. Parlamentet er befolkningens stemme, og har siden 2009 haft noget at skulle have sagt på langt de fleste af de områder, som EU lovgiver på. I en tid hvor Kommissionen svinger pisken over økonomien mens arbejdsløsheden er enorm, er borgernes røst mere afgørende end nogensinde.

Snart melder sig spørgsmålet om, hvem man skal stemme på. Og det kan være en kompliceret affære at finde ud af. For hvor debatten om nationale forhold som regel tydeliggør de politiske nuancer, gemmes den reelle EU-debat ofte væk bag forenklingen: ja eller nej til det europæiske samarbejde. Det gør næppe nogen klogere på indholdet.

Et valg er en glimrende lejlighed til at hilse nuancerne velkomne. Det har NOTAT valgt at gøre ved at stille de otte spidskandidater 16 væsentlige spørgsmål om alt fra finansregulering og frihandel til klima og asylpolitik. Målet er ikke kun at inspirere til at sætte kryds. Det handler også om at gøre læseren varigt klogere på det væsentlige: politisk indhold og ideologiske ståsteder.

De 16 spørgsmål er resultatet af flere måneders samarbejde mellem Oplysningsforbundet DEO, NOTATs redaktion og en række eksperter. Sammen har vi forsøgt at formulere de vigtigste problemstillinger, som EU står overfor.

I dette nummer kan du læse om spidskandidaternes holdning til halvdelen af spørgsmålene. Det gælder frihandel, miljø, klima, energi, patentdomstolen, asylpolitik og lobbyisme. I næste nummer følger vi op med de sidste otte spørgsmål – tunge drenge som arbejdsmarked, fri bevægelighed, skatte spørgsmål, bankregulering og finanspolitik.

Spørgsmålene kan alle besvares med ja eller nej, og derfor illustrerer en grafik på hver side kandidaternes holdning. Men ingen grafik står uden uddybende svar, der indgår i alle artiklerne. Nuancerne fastholdes.

Fik du ikke nok efter de to numre, er der mulighed for selv at afkræve svar fra partiernes kandidater, når DEO og NOTAT i april og maj drager på valgturné i 15 byer rundt om i landet. Her bliver de samme 16 spørgsmål udgangspunktet. Du kan også gå mere systematisk til værks og tage valgtesten på hvaderindholdning.dk for at se, hvilken spidskandidat du er mest enig med.

Demokrati kræver deltagelse, og deltagelse er mere end et kryds.

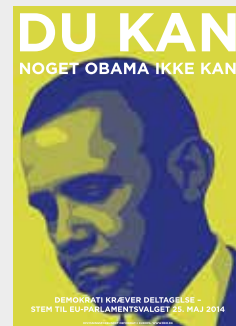
God valgkamp!

Ida Zidore, redaktør

Seks skoler har deltaget i en DEO-konkurrence om ungdommens valgplakat. Disse fire plakater har vundet og er med støtte fra Dansk Folkeoplysnings Samråd trykt i format 50x70 cm. i 3.000 eksemplarer hver. De kan bestilles gratis på info@deo.dk eller Tlf. 7026 3666.

"Hver fugl stemmer med sit næb"
Ditte Marie Tygesen, Akademiet For Utæmmet Kreativitet

"Du kan noget Obama ikke kan"
Jesper Klær-Galle, Vallekilde Højskole

"Hjælp hinanden med at sætte krydset"
Signe Stubager, Rødding Højskole

"Har du mistet din stemme?"
Lotte Djørup Hansen, Rødding Højskole

NOTAT
- magasin om Demokrati & Europa

Redaktion: NOTAT, Fælledvej 12, København N.
redaktionen@notat.dk

Redaktør af dette tema:
Ida Zidore og Staffan Dahllöf

I redaktionen: Staffan Dahllöf, Andreas Bay-Larsen, Sven Skovmand, Finn Ellegaard, Jesper Vestermark Køber, Peter Zacho Søgaard, Therese Linn Thomsen, Ida Zidore, Michael B. Lauritsen og Rasmus Nørlem Sørensen (ansv.)

Øvrige bidragsydere i dette nummer:
Jan Spenster, Jens Mattias Clausen, Jonas Madsen og Tania B. Itenov

Forsidebilledet er en redigeret version af Ditte Marie Tygesens plakat.

Udgivet af Oplysningsforbundet DEO
Abonnement: NOTAT,
Nordkystvejen 2F, 8961 Allingåbro,
tlf. 86 48 16 00, notat@notat.dk
CVR nr.: 18411008

Layout og tryk: NOTAT Grafisk, 86 48 16 00

ISSN: 1603-7480

NOTAT og Oplysningsforbundet DEO er et uafhængigt oplysningsnetværk om EU under mottoet "Mere spændende. Mindre fastlåst" – og uden tilknytning til partier eller bevægelser.

For kun 295 kr. om året får du abonnement på NOTAT og rabat på deltagelse i DEOs arrangementer. Skriv til notat@notat.dk eller ring 86 48 16 00.

De otte spidskandidater til EU-Parlamentsvalget den 25. maj

Jeppe Kofod:
Socialdemokraterne (A)

Christina Egelund:
Liberal Alliance (I)

Morten Helveg Petersen:
Det Radikale Venstre (B)

Rina Ronja Kari:
Folkebevægelsen mod EU (N)

Bendt Bendtsen:
De Konservative (C)

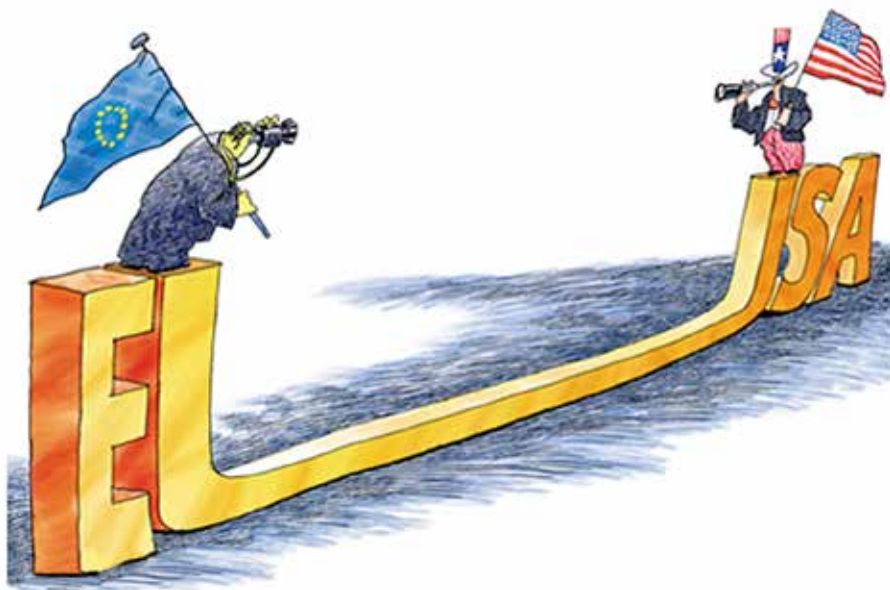
Morten Messerschmidt:
Dansk Folkeparti (O)

Margrethe Auken:
Socialistisk Folkeparti (F)

Ulla Tørnæs:
Venstre (V)

Ingen USA-aftale på bekostning af miljøet

Et flertal af partierne siger nej til at sænke EU's forbruger- og miljøkrav for at få en handelsaftale med USA.

AF STAFFAN DAHLLÖF

STANDARDE. Siden efteråret har EU og USA forhandlet om en omfattende handels- og investeringsaftale. En del af forhandlingerne er, om der på en række områder skal være ens forbruger- og miljøstandarder i EU og USA.

Det har fået europæiske miljø- og forbrugerorganisationer til at råbe vagt i gevær. De frygter, at EU kan blive nødt til at sænke sine standarder på en række områder.

For mindre end et år siden var den problemstilling ukendt for de fleste. I dag har alle partier en mening om, hvorvidt EU – om nødvendigt – skal acceptere lavere standarder for at få en aftale med USA.

»Jeg ser meget gerne en aftale, men jeg synes ikke vi skal gå på kompromis med vores miljø- og forbrugerstandarder,« siger Bendt Bendtsen, spidskandidat for Det Konservative Folkeparti.

Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti, har også sine bekymringer:

»Jeg er sådan set tilhænger af en frihandelsaftale over Atlanterhavet, det er en rigtig god idé, men problemet er, at man sætter et "regulatory council" (reguleringsråd) op. Hver gang medlemslandene nationalt eller på EU-niveau ønsker at gennemføre nye regler, så skal det her råd høres. Jeg er nervøs for, at forskellige erhvervsvirksomheder vil få ret stor indflydelse, og det betyder jo så, at for eksempel miljøregler, dyrevelfærdshensyn

eller forbrugerhensyn kommer nederst i bunken,« siger han.

Nej, men...

Rina Ronja Kari, der er spidskandidat for Folkebevægelsen mod EU, siger også nej til lavere miljø- og forbrugerstandarder – og til aftalen i det hele taget:

»Jeg er grundlæggende modstander af TTIP-forhandlingerne, fordi det kommer til at koste på miljø- og forbrugerstandarder, og det mener jeg ikke en handelsaftale er værd. I øvrigt handler vi i forvejen meget med USA. Det er et spørgsmål om at udvide det – på bekostning af forbrugeren, miljøet, velfærdssamfundet og arbejdsmarkedet. Det har så mange konsekvenser.«

SF's Margrete Auken svarer også nej, men ikke helt uden forbehold:

»Selvfølgelig skal det ikke være muligt at underminere krav til miljø og forbrugerbeskyttelse. Men vi skal også være opmærksomme på, at det ikke bruges til at lave protektionisme. Vi har jo Frankrig, som kunne finde på at sige, at kun franske produkter er sunde.«

Ligesom Morten Messerschmidt er hun også bekymret for reguleringsrådet.

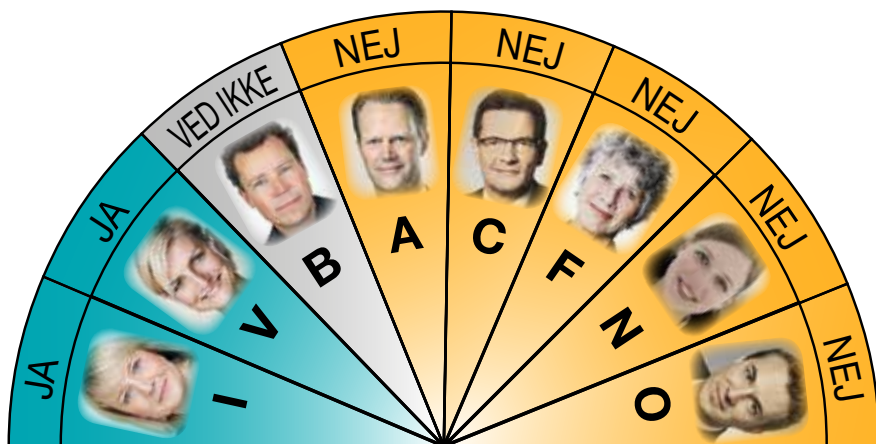
Ja, tak!

Venstres Ulla Tørnæs ville helst svare nej, men gør det alligevel ikke:

»Svaret er nok ja, og det vil jeg gerne begrunde: En handelsaftale med USA ved vi vil skabe omkring 15.000 nye arbejdspladser i Danmark, og det sker i en

fortsættes...

Skal EU, hvis nødvendigt, acceptere lavere forbruger- eller miljøstandarder for at få en handels- og investeringsaftale med USA?

...fortsat

tid, hvor vi mangler arbejdspladser, og væksten lader vente på sig. Så mener jeg faktisk, at enhver ansvarlig politiker er nødt til at arbejde hårdt for at vi får en ambitiøs frihandelsaftale med USA. Det, som jeg synes er rigtig vigtigt, det er gennemsigtighed, når man handler, sådan at man som forbruger får mulighed for at træffe beslutninger på et oplyst grundlag. Det gælder i øvrigt også med de fødevarer, vi selv producerer.»

Og hun får opbakning fra sin liberale kollega Christina Egelund, kandidat for Liberal Alliance.

»Det er en rigtig god idé med en frihandelsaftale med USA og vi er sikre på, at den vil komme alle til gode. Så hvis det er nødvendigt at indgå kompromiser, er Liberal Alliance for det. Vi er imod protektionisme og barrierer – også i forhold til tredjeverdenslande. Så jo flere frihandelsaftaler, jo bedre« fastslår hun.

Vil vente og se

Jeppe Kofod, Socialdemokraterne, er i udgangspunktet modstander af lavere miljø- og forbrugerstandarder. Men han forbeholder sig retten til at foretage en samlet vurdering af aftalen senere:

»Det er et tricky spørgsmål, det kommer an på, hvem der ser på det. Vi skal harmonisere vores standarder på højeste niveau – ikke efter den laveste fællesnævner. Og jeg vil sige klart nej til at sætte profit over miljø, sundhed og arbejdstagerrettigheder. Det andet er så, at vi selvfølgelig som lande skal kunne gå videre og have den politiske frihed til at lave højere miljø-, forbruger- og arbejdstagerstandarder, end det der ligger i aftalen. Det vil jeg holde EU-Kommissionen og amerikanerne i ørene med. Aftalen skal jo godkendes politisk i Europa-Parlamentet.«

Den Radikale spidskandidat Morten Helveg tøver også med at tage endeligt stilling:

»Jeg ved ikke, og kan ikke svare entydigt. Det spørgsmål må hvile på de gældende omstændigheder i en bestemt situation. Jeg er ikke enig i præmissen for spørgsmålet.«

Fjerde runde af forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og USA blev 10. til 14. marts gennemført i Bruxelles. Her mødtes forhandlere fra EU-Kommissionen og USA samt repræsentanter for erhvervslivet og andre organisationer. Ifølge chefforhandler Marc Vanheuken håber EU-Kommissionen på en færdig aftale indenfor halvandet år. ♦

Skepsis overfor investorbekyttelse

Spørgsmålet om en særlig beskyttelse af investorer deler vandene. Men de fleste siger nej.

AF STAFFAN DAHLLÖF

ISDS. Skal EU i aftalen med USA acceptere særdomstole? Det spørgsmål vedrører den måske mest følsomme del af en handels- og investeringsaftale mellem EU og USA. På "forhandler-engelsk" kaldes det ISDS (Investor-State Dispute Settlements - eller investor-stat-tvistbilæg-gelsessystem). Formålet er, at investorer skal kunne søge kompensation for tabt fortjeneste, hvis politiske beslutninger kommer til at påvirke deres investeringer negativt.

Et kendt eksempel er, at det svenske energiselskab Vattenfall har sagsøgt Tyskland for beslutningen om at lukke og slukke for atomkraft.

Særdomstole i en EU-USA-aftale bliver der sagt klart nej til fra fire kanter:

»Lad os beholde det retssystem, vi har i dag, frem for at begynde at lave særdomstole,« siger den konservative Bendt Bendtsen.

»Nej, vi skal ej,« siger SF's Margrete Auken.

»Det er noget pjat. Politikere er sat i verden for at lave den politik, de er valgt på, og hvis man giver mulighed for at give erstatning for, at politikerne gennemfører nye regler, så er det det samme som at give en forsikring mod demokrati,« siger Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

»Nej. Den handelsaftale er virkelig altomfattende og derfor fylder det også relativt meget for os, vi er ret bekymrede for den mulighed,« siger Rina Ronja Kari fra Folkebevægelsen mod EU.

Findes i forvejen

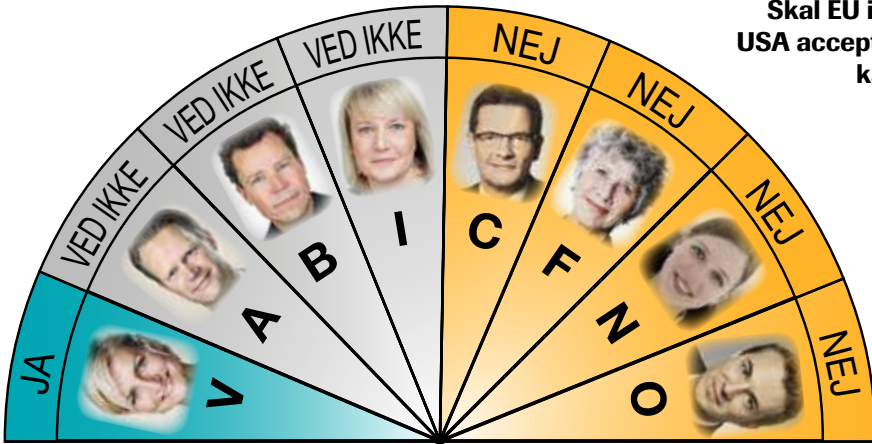
De tre liberale partier har i varierende grad en anden opfattelse:

Ventres spidskandidat Ulla Tørnæs siger:

»Investeringsbeskyttelsesreglerne er jo helt naturlige og er, som jeg ser det, nødvendige for at tiltrække investeringer. I EU er der i dag 1400 forskellige beskyt-

Skal EU i handels- og investeringsaftalen med USA acceptere særdomstole, hvor virksomheder kan sagsøge stater for tabt indtjening?

telsesaftaler. I Danmark alene har vi 45. Det mener jeg ikke på nogen måde har påvirket det danske demokrati og de politiske beslutninger. Tværtimod, så har det tiltrukket investeringer til Danmark og EU og dermed været med til at skabe vækst og arbejdspladser.«

Radikales spidskandidat Morten Helveg vil hverken svare ja eller nej, og Liberal Alliances kandidat Christina Egelund er også tøvende:

»Jeg ved ikke. Det kommer fuldstændig an på, hvordan særdomstolen kommer til at se ud. Vi ønsker ikke amerikanske tilstande, hvor man konstant kører sager med kæmpe erstatningspålæg. Men det er klart, at man er nødt til at have en in-

stans, som sørger for, at reglerne bliver overholdt. Vi kan dog først tage stilling til spørgsmålet, når vi kender de faktuelle forhold,« siger hun.

S mellem ja og nej

Socialdemokraternes Jeppe Kofod melder sig på Ved Ikke-holdet, ved både at svare ja og nej:

»Det er et godt spørgsmål, om der skal etableres særdomstole, men det kan jeg ikke svare på endnu. EU og USA er begge meget udviklede og velfungerende rets-stater. Så de almindelige domstole burde kunne håndtere bilæggelsen af tvister. Jeg tror ikke, at det er nødvendigt (*med særdomstole. red.*). Det kan være, det ender

der, men så er det fordi vi ikke har tillid til, at vores domstole på begge sider af Atlanten kan håndtere opgaven.«

Jeppe Kofod synes principielt ikke, der er noget galt med særdomstole. Men det kræver en klausul om, at landene selv kan vælge standarder for forbrugerbeskyttelse, miljø og arbejdstagerrettigheder.

»Det afgørende er, at vi får et tvistbilæggelsessystem, der kan forhindre protektionisme, for det skaber unfair konkurrence og skader danske virksomheder,« fastslår han. ♦

Mød din EU-kandidat

Kom og hør panelet med de 8 partier fortælle, hvordan de vil løse de store udfordringer i Europa.

- Hjørring:** torsdag den 24. april på Hovedbiblioteket
 - Aalborg:** mandag den 28. april på Hovedbiblioteket
 - Kolding:** tirsdag den 29. april på Uddannelses Centeret
 - Vejle:** onsdag den 30. april på Hovedbiblioteket
 - Holstebro:** mandag den 5. maj på Hovedbiblioteket
 - Aarhus:** tirsdag den 6. maj på Hovedbiblioteket
 - Esbjerg:** onsdag den 7. maj på Hovedbiblioteket
 - Randers:** torsdag den 8. maj i Fritidscenteret
 - Svendborg:** mandag den 12. maj i Borgerforeningen
 - Odense:** tirsdag den 13. maj hos Fyens Stiftstidende
 - Næstved:** onsdag den 14. maj i Grønnegades Kaserne
 - Helsingør:** mandag den 19. maj på Helsingør Kulturværft
 - Roskilde:** tirsdag den 20. maj på Hovedbiblioteket
 - Køge:** onsdag den 21. maj i Teaterbygningen
 - Holbæk:** torsdag den 22. maj på Hovedbiblioteket
- Alle møder er kl. 19.00-21.15.

Det er gratis at deltage, men tilmelding ønskes på www.deo.dk
Blandt deltagerne trækkes der lod om rejser til Bruxelles.

TILMELD DIG PÅ deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

National selvbestemmelse på GMO-spørgsmål

Der er enighed hele vejen rundt om, at Danmark skal kunne forbyde genmodificerede planter. Men GMO-modstanderen Margrete Auken (SF) kunne ønske sig en anden tilgang.

AF STAFFAN DAHLLÖF

GMO. Hvert EU-land skal selv have lov til at bestemme, om det vil forbyde dyrkning og markedsføring af GMO (genetisk modificeret organisme).

Så langt er samtlige partier, der opstiller til parlamentsvalget, enige. Det gælder i udgangspunktet også Margrete Auken (SF), der dog hellere ville et niveau højere op.

»Medlemslandene skal have lov til at forbyde dyrkning, men det er bare ikke nok: GMO'er stopper jo ikke ved grænserne, så her bliver vi nødt til at have fælles regler på EU-niveau.«

Godkendt på trods af nej-flertal

I dag kan Kommissionen godkende GMO'er, selv om et flertal af landene er imod. Det viser sig i en aktuel sag om en GMO-majs, som er giftig for visse sommerfuglelarver. 18 ud af 28 lande sagde nej til at tillade majs, men det er ikke

nok til at afvise en forventet godkendelse fra Kommissionen – en følge af en særlig beslutningsproces.

Dermed kommer Kommissionen til at fremstå som nogen, der presser GMO'er ned i halsen på modstræbende lande og befolkninger. Et politisk dilemma, som Kommissionen nu ønsker at løse ved at føre beslutningsmagten på GMO-spørgsmålet tilbage til medlemslandene.

Trojansk hest?

Forslaget om at nationalisere spørgsmålet bliver hilst velkommen både af GMO-modstandere, som vil sikre sig mod at få trukket EU-beslutninger ned over hovedet, og af landbrugs- og planteavlerinteresser, som ser en mulighed i at indføre GMO'er, hvor det er muligt.

Men Margrete Auken så hellere, at der blev indført en fælles EU-lov for at holde GMO'erne helt væk fra de europæiske marker og butikshylder. Hun frygter, at nationale beslutninger kan blive en tro-

jansk hest for mere af det uønskede.

Folkebevægelsen har samme principielle GMO-modstand som SF, men ønsker i stedet at skærpe det nationale forbud.

»EU bør efter min mening udvide forbuddet, så hvert medlemsland kunne sige nej til GMO i bred forstand. Så man ikke skal ligge og lave enkelte forbud, som er tilfældet nu. Der er alle mulige grunde til at være GMO-fri, så det kunne man godt tage et principielt standpunkt på,« siger Folkebevægelsens Rina Ronja Kari.

Den oplyste forbruger

De øvrige partier er i mindre grad optaget af mulige farer ved GMO'er:

»Vi synes ikke, at EU skal blande sig i, hvad det enkelte land vil tillade. Men når det er sagt, så har vi ikke den GMO-forskrækkelse, som mange andre har. Vi synes bare, at det skal besluttes i de enkelte lande,« siger Christina Egelund fra Liberal Alliance.

Bendt Bendtsen (K), Jeppe Kofod (S), Morten Helveg Petersen (R) og Morten Messerschmidt (DF) har en næsten enslydende holdning: Det må være op til det enkelte land.

Det mener Venstres Ulla Tørnæs også, men lader ane en noget mere GMO-positiv holdning:

»Godkendelse af GMO i foder og fødevarer sker i dag i tæt europæisk samarbejde med både en sundhedsmæssig og en miljømæssig risikovurdering af produktet. Hvis det enkelte medlemsland ønsker at forbyde GMO i deres afgrøder, så skal det være muligt. Det afgørende for mig er at sikre et smidigt samarbejde i EU om GMO, og vigtigst af alt at sikre genomsigtighed for den enkelte forbruger,« siger hun. ♦

Skal medlemslande fortsat have lov til at forbyde dyrkning og markedsføring af GMO-planter?

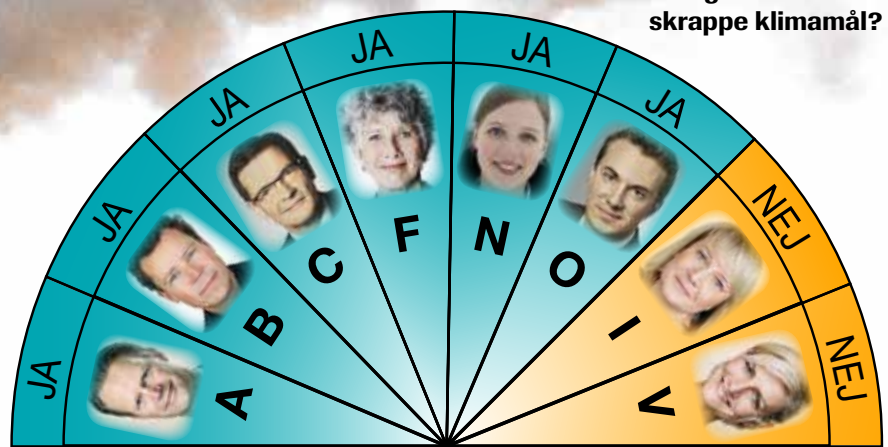

Ja til klima – og konkurrenceevne

Seks ud af otte spidskandidater vil gå forrest i den globale kamp mod klimaforandringer.

Venstre og Liberal Alliance er mere tøvende.

Skal Danmark og EU
gå forrest med
skrappe klimamål?

AF IDA ZIDORE

FØRERTRØJE. Reduktion af CO2 udslippet er på lang sigt nødvendig. Men på kort sigt kan det skabe problemer, fordi virksomhederne skal konkurrere med lande, hvor disse indgreb ikke foretages.

Derfor er der blandt spidskandidaterne uenighed om, hvorvidt Danmark og EU skal være ambitiøse og gå forrest på klimaområdet – eller være mere afventende. For Danmarks liberale partier er der enighed om at konkurrenceevnen er det vigtigste. Derfor kan det blive nødvendigt at sætte klimaet i anden række.

»EU skal have en stærk grøn profil, men vi skal passe meget på vores konkurrenceevne. Og det giver ikke mening, at Danmark kommer så langt foran de andre EU-lande, at vi ikke længere kan følge med i opløbet. Det koster nemlig arbejdspladser« siger spidskandidat for Venstre Ulla Tørnæs, der bakkes op af Liberal Alliance.

»Vi mener ikke, at Danmark og EU skal gå forrest« siger partiets kandidat Christina Egelund.

Højre for klimaet

Det giver en splittet blå blok. Bendt Bendtsen (K) er nemlig fortaler for, at Danmark og EU skal føre en ambitiøs klimapolitik. Partiet var da også det eneste fra blå blok, som i februar indgik aftale med regeringen om en ny, dansk klimalov.

»Jeg har faktisk været fortaler for 40-30-40 målene i EU. Jeg mener ikke, at Danmark skal gå forrest med svømmeskridt alle steder, men jeg støtter de mål, som EU har sat for klimaet«.

Bendt Bendtsen tilhører da også samme parti som EU's klimakommissær Connie Hedegaard, der står i spidsen for at fastsætte netop de mål. Men også Dansk Folkepartis spidskandidat Morten Messerschmidt er delvis med på klimavognen.

»Selvfølgelig skal vi have en ambitiøs og hæderlig klimapolitik. Men der skal også være en grænse for, hvor mange arbejdspladser vi er villige til at tabe på den konto« konkluderer han lidt tvetydigt.

Helle for klimaet

På venstrefløjten gælder det tilsyneladende om at være mest grøn.

»Kommissionens udspil er, at vi skal have 27% vedvarende energi, men jeg så gerne at det blev sat op til mindst 35%«, siger Socialdemokraternes spidskandidat Jeppe Kofod med reference til de nye 2030-mål, der i øjeblikket forhandles om i Bruxelles.

Indtil de nye mål er fastsat, kører EU efter 2020-målene, der går ud på at mindske udledningen af drivhusgasser med

20%, omlægge 20% af energiforbruget til vedvarende energi og ændre måden at anvende brændstof på inden 2020.

»Ja, man skal være ambitiøs og gå forrest. Det gavner også vores progressive industrier« siger SF's spidskandidat Margrete Auken. Og det synspunkt deles af de Radikale.

»Jeg tror godt, at det kan lade sig gøre at have skrappe klimamål og økonomisk vækst samtidig«, siger Morten Helveg Petersen.

Folkebevægelsens Rina Ronja Kari har store ambitioner for klimaet, men så hellere at de blev ført ud i livet et andet sted end EU:

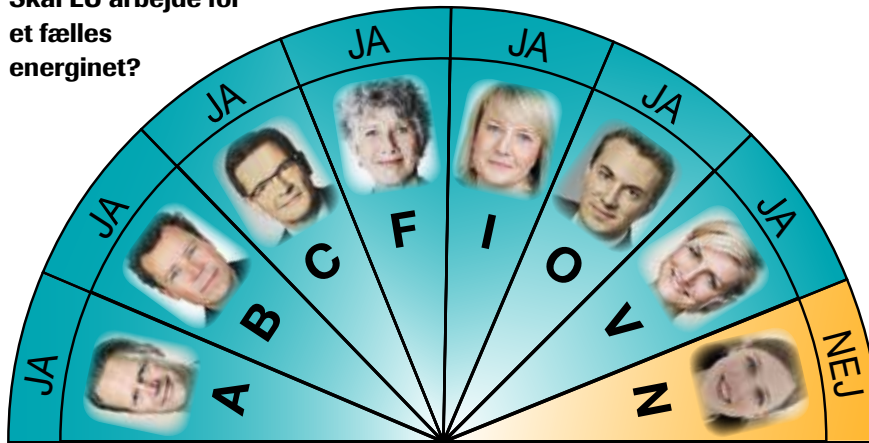
»Hvis Danmark ikke var med i EU, så ville vi oveni købet kunne fremlægge forslag i FN-forhandlinger om endnu skrappe klimamål«.

EU har i en årrække set sig selv som international klimaleder, og Danmark er traditionelt et af de lande, der presser på for en grøn dagsorden. Klimapolitikken er sammensat af mange forskellige programmer, initiativer og lovgivning, der har til formål at nå nogle overordnede mål, som er delvis dikteret af internationale FN-forhandlinger. ♦

Stort flertal for fælles energinet

Alle undtagen Folkebevægelsen mod EU støtter idéen om et fælles europæisk netværk, der skal optimere infrastrukturen for energi.

Skal EU arbejde for et fælles energinet?

AF IDA ZIDORE

ENERGI. Syv af de otte danske partier, der stiller op til EU-Parlamentet, står sammen om et rungende ja til et fælles energinet i EU. Idéen er, at det skal blive lettere at flytte elektricitet fra områder med overskud til områder med underskud i EU. Det kræver en stor og dyr ombygning.

De Radikale, Konservative, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre fremhæver især de konkurrencemæssige fordele ved et bedre indre marked for energi.

»Det ville give bedre konkurrence, det ville give bedre udnyttelse af ressourcerne. Og det ville forhåbentlig også kunne give bedre priser til forbrugerne« siger Ulla Tørnæs, der suppleres af Liberal Alliances Christina Egelund:

»Vi tror, at et fælles energinet vil øge handlen imellem landene.«

Vedvarende gevinst

Et fælles energinet i EU kan især blive fordelagtigt for den vedvarende energi. Og netop gevinsten for den sektor fremhæver både Socialdemokraterne og SF.

Splittelse om asylpolitik

Blå blok og S hælder til, at EU ikke skal vedtage en mere solidarisk asylpolitik med fælles ansvar for flygtninge.

AF JAN SPENSTER

ASYL. Hvert år ankommer tusindvis af flygtninge til EU's grænser i håb om at få tildelt asyl. EU's regler på området har været kritiseret for at overbebyrde de lande, der udgør EU's grænse mod syd. Kritikerne efterlyser en ny asylpolitik med større fælles ansvar for flygtninge.

Men begejstringen for det forslag er til at overse blandt de fleste partier til højre for midten.

»Jeg synes ikke, at man skal have en fælles fordeling af flygtninge i EU. Jeg synes det er væsentligt, at landene får lov til at styre deres egen udlændingepolitik og så også selv står på mål for, hvor mange flygtninge, der kommer til det pågældende land«, siger Dansk Folkepartis spidskandidat Morten Messerschmidt.

Også spidskandidaterne for henholdsvis Venstre og Konservative, Ulla Tørnæs og Bendt Bendtsen, er imod større fælles ansvar. Bendt Bendtsen peger på, at det høje niveau for sociale ydelser herhjemme gør Danmark til et

attraktivt endemål for flygtninge, hvilket forstærker behovet for national selvbestemmelse i forhold til antallet af flygtninge, som tildeles asyl.

Socialdemokraterne melder sig som eneste parti uden for blå blok i koret af skeptikere.

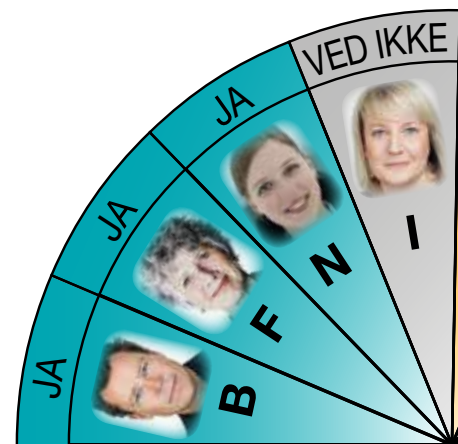
»Vi er nødt til at se på, hvor meget landene gør for at investere og hjælpe i flygtninges nærområder – og der gør Danmark jo meget. Så jeg siger nej til, at vi skal have et fælles ansvar for flygtninge« siger Jeppe Kofod.

Liberal Alliances kandidat Christina Egelund er som den eneste fra blå blok i tvivl. Hun mener slet ikke, at spørgsmålet om et solidarisk asylsystem kan besvares entydigt.

En kritisk venstrefløj

Anderledes kritiske overfor de nuværende regler er centrum-venstre partierne.

»Det er ikke holdbart, at yderlandene skal bære en så stor del af ansvaret for problemet. En måde at etablere en mere solidarisk asylpolitik indebærer, at skabe

bedre vilkår i de lande folk flygter fra igennem en større hjælpeindsats. Her bør EU spille en større rolle også«, udtaler spidskandidat for De Radikale Morten Helveg Petersen.

Også SF's Margrete Auken og Folkebevægelsens Rina Ronja Kari er utilfredse med de eksisterende regler.

»Når man nu har besluttet, at EU skal bestemme over asylpolitikken, så kunne den da i det mindste være solidarisk« siger Rina Ronja Kari, mens Margrethe Auken

»Det er meget, meget dumt at vi ikke har det. Det er kun på den måde, at vi for alvor kan bruge den vedvarende energi, ved at vi kan trække på hinandens energiproduktion« lyder det fra Margrete Auken. Socialdemokraternes spidskandidat er enig:

»Det er klart, at det er et af de områder, hvor vi kan gøre noget for at få et effektivt europæisk energimarked. Særligt for vedvarende energi, der skal udnyttes mere effektivt end i dag«, siger Jeppe Kofod.

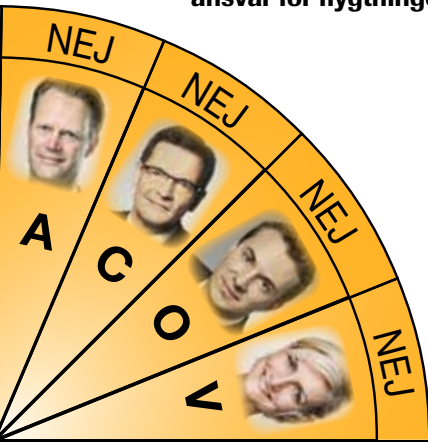
Hellere globalt

Men Folkebevægelsens spidskandidat Rina Ronja Kari, der allerede har overtaget Søren Søndergaards plads i Parlamentet, kan ikke se fidusen i at lade EU-Kommissionen være den høje herre på energinet.

»Kommissionen har tendens til at glemme, at EU ikke er verden, og at der er rigtig mange yderlande i EU, der har forbindelse til andre lande. Jeg synes ikke, det giver mening, at vi skal lukke os om os selv via et fælles energinet internt i EU.«

Hun afviser dog ikke, at det kan give mening at kigge på et globalt energinet. ♦

Skal EU vedtage en mere solidarisk asylpolitik med fælles ansvar for flygtninge?

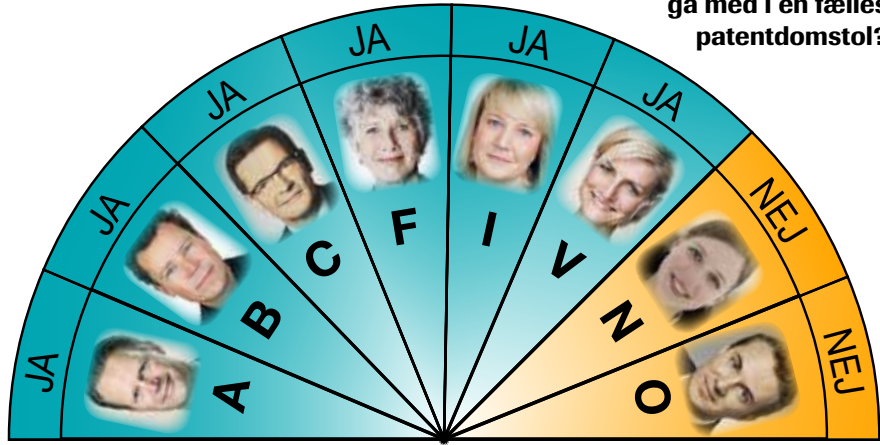

retter kritik mod den danske indsats:

»Vi har så store konflikter i vores nær-områder, og vi tager næsten ingen derfra. Det er en skandale.«

Ifølge Dublin-konventionen skal en ansøgning om asyl behandles i det land, flygtningen først er ankommet til. Denne regel har medført et voldsomt pres på lande som Grækenland og Malta, hvor myndighederne kæmper for at leve op til EU's minimumskrav for modtagelse og behandling af flygtninge. ♦

Skal Danmark gå med i en fælles patentdomstol?

Bred midte ønsker ja til patentdomstolen

Næsten alle partier anbefaler dansk deltagelse i den fælles europæiske patentdomstol. Kun Dansk Folkeparti og Folkebevægelsen mod EU siger nej.

AF MICHAEL BIRKJÆR LAURITSEN

PATENT. For de Konservatives spidskandidat Bendt Bendtsen er nøgleordet viden:

»Det er vigtigt for små og mellemstore virksomheder, at de får en billigere måde at kunne beskytte deres viden på. Vi kan ikke konkurrere på timelønninger. Vi er nødt til at beskytte vores viden.«

Og begejstringen for det nye patentsystem deles af de fleste danske partier. For Socialdemokraternes Jeppe Kofod og Liberal Alliances Christina Egelund handler det om at gøre det nemmere for danske virksomheder at tage patenter. Det samme gælder for Venstres Ulla Tørnæs:

»Det vil være en kæmpe afbureaukratisering for de danske virksomheder, at man kan nøjes med at søge patent et enkelt sted i stedet for at skulle søge i hvert eneste land, hvor man ønsker patentet. Patentdomstolen vil skabe arbejdspladser i Danmark. Vores små og mellemstore virksomheder søger jo rigtig mange patenter.«

Juridisk cirkus

Men Dansk Folkepartis Morten Messerschmidt har et andet perspektiv på domstolens betydning for de nævnte virksomheder:

»Særligt de danske små og mellemstore virksomheder bliver bedre stillet ved at have et selvstændigt dansk patent ved siden af EU-patentet, fordi det giver retten til at gå i byretten i stedet for at blive trukket rundt i et eller andet juridisk cirkus ude i Europa.«

Jeppe Kofod og Christina Egelund fremhæver godt nok begge, at Danmark i tilfælde af et ja vil kunne oprette en dansk afdeling af den fælles patentdomstol, hvor danske virksomheder kan anlægge sager. Det ændrer dog ikke på Messerschmidts bekymring over, at en dansk virksomhed vil kunne blive sagsøgt i udlandet og miste sin patentbeskyttelse i Danmark.

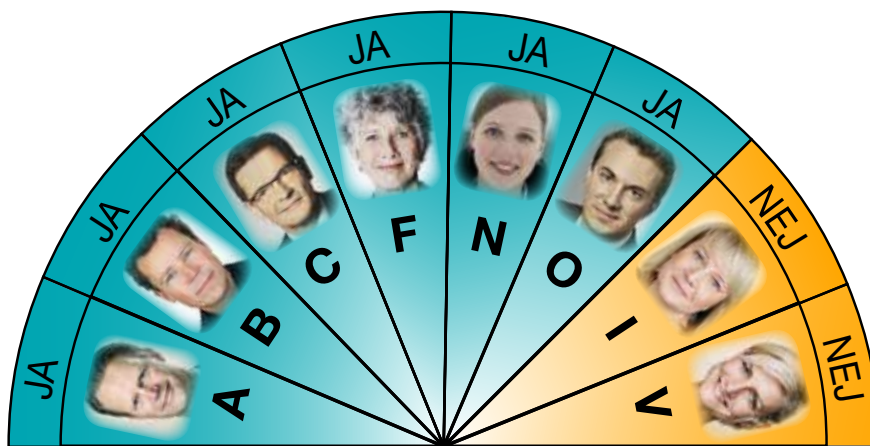
Folkebevægelsens Rina Ronja Kari er også bekymret over suverænitetsafgivelsen, og over at ankemyndigheden skal besættes af dommere, der med hendes ord er syltet ind i patentsystemet. Især frygter hun dog, at patentreformen og oprettelsen af domstolen vil medføre en ændret praksis for, hvad man kan tage patent på.

»For eksempel i forhold til softwarepatenter, men også på spørgsmål om patenter på planter, menneskegener og på dyr. Patenter, som for eksempel kan påvirke, om man kan lave kopimedicin til u-lande.«

Fordele uden ulemper?

Messerschmidt fremhæver, at danske virksomheder kan høste domstolens fordele, selvom vi står udenfor. Men det synspunkt har SF's Margrete Auken ikke meget tilovers for:

»Vi har jo ingen indflydelse på domstolen, hvis vi ikke deltager. Jeg har selv en stor bekymring overfor hele patentregimet, som det med software. Det bliver der bare ikke gjort noget ved, hvis jeg går imod patentdomstolen.« ♦

Skal EU indføre et obligatorisk register for lobbyister?

Stor tilslutning til obligatorisk lobbyregister

Kun Venstre og Liberal Alliance vil ikke tvinge lobbyister i Bruxelles til at lade sig registrere.

AF JAN SPENSTER

REGISTER. I dag arbejder omkring 15.000 lobbyister i Bruxelles for at påvirke de politiske beslutninger. Det er svært for offentligheden at vide, hvem de er, og hvad de laver, for lobbyisterne behøver ikke at lade sig registrere. Derfor har man i flere år diskuteret idéen om et obligatorisk lobbyregister.

Det forslag tilslutter næsten alle de danske partier sig.

»Det er fint nok at indføre et obligatorisk register for at afmystificere debatten«, lyder det fra den konservative spidskandidat Bendt Bendtsen, der får opbakning fra Dansk Folkeparti.

Morten Messerschmidt, der har sin daglige gang i Bruxelles, kalder det pinagtigt, at man endnu ikke er blevet enige om obligatorisk registrering. Det ville nemlig være en god måde at fjerne noget af mistroen til lobbyister:

»Hovedparten af lobbyister er jo hæderlige og ordentlige mennesker«, siger han.

Rød opbakning

Også de danske regeringspartier ønsker et obligatorisk register.

»Det er vigtigt for mig, at det er transparent og muligt at se, hvem der lobbyer for hvad. Det er en vigtig del af demokratiet«, siger Socialdemokraternes spidskandidat Jeppe Kofod, mens Radikales Morten Helveg Petersen også kalder det en god idé.

Margrethe Auken fra SF går skridtet videre og efterlyser et obligatorisk register i de enkelte medlemslande – udover det fælles europæiske:

»Det er der, det går galt hele tiden. Hver gang vi får lavet noget progressivt, så skal du bare se løjer, hvordan lobbyisterne har mast nationalstaterne.«

Rina Ronja Kari er også tilhænger af forslaget, men tvivler på, at det er realistisk lige nu. I stedet har hun fremsat forslag i Parlamentet om at øge motivationen for at registrere sig i det frivillige lobbyregister.

Bureaukratisk bøvl

Hos Danmarks liberale partier bliver røsterne mere kritiske.

»Det er en illusion at tro, at et register vil kunne opfange, hvad der foregår af lobbyisme. Det ville være en falsk tryghed« lyder det fra Liberal Alliances Christina Egelund.

»Der vil blive tale om mere bureaukratisk bøvl end en brugbar orden. Det er jo i den sidste ende ikke lobbyisterne, der træffer de politiske beslutninger«, konkluderer Venstres spidskandidat Ulla Tørnæs. ♦

Hvad er din holdning?

Hvad er din holdning? Den 25. maj er det dig, der bestemmer, hvilke holdninger, der skal repræsenteres i EU-Parlamentet. Hvad mener du om klima, finanssskat, skattely, asylpolitik, GMO-majs, fælles selskabsskat og sociale rettigheder?

DEO og NOTATs redaktion har udviklet 16 væsentlige spørgsmål om EU's fremtid, herunder de otte, som er beskrevet i dette nummer af NOTAT. Og alle partiernes spidskandidater har givet deres svar på spørgsmålene.

Men hvad mener vi andre borgere? Gå ind på hvaderdinholdning.dk og giv dit bud på de 16 spørgsmål, Så kan du samtidig se, hvilke partier der er mest enige med dig.

hvaderdinholdning.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

PRØV EN DEO-REJSE

En slags højskole på hjul, hvor kvaliteten er i top. Rammerne er en 4-stjernet bus og pæne hoteller. Den normale bemanning er en dygtig chauffør og tre guider fra DEO. NOTAT-abonnenter får 200 kr. i medlemsrabat.

Estland, Letland og Litauen

8 dages busrejse med afgang fredag den 6. juni 2014 ER NU UDSOLGT

Oplev Litauen

8 dages busrejse med afgang fredag den 5. september 2014

Vi hører om Litauens historie, deres udfordringer og hvordan de lever. Vi ser på landbrug, små og store. Vi ser på Litauens debat om energiforsyning og besøger det lukkede atomkraftværk. Vi besøger de store byer og de yderste landområder, og møder folk der kender landet indefra. **Prisen er 6.800 kr.**

Warszawa, Gdansk og Poznan

8 dages busrejse med afgang lørdag den 20. september 2014

Byvandring i Gdansk, Torun, Warszawa og Poznan. Vi møder den danske ambassadør, en dansk advokat, en alternativ tænketank, ser Sejmen, Kulturpaladset og den tidligere jødiske ghetto. I Poznan besøger vi det sociale projekt Barkaskolen og en dansk universitetslektor. **Prisen er 5.980 kr.**

Strasbourg og Alsace

5 dages busrejse med afgang lørdag den 18. oktober 2014

Vi besøger EU-Parlamentet og Menneskerettighedsdomstolen, oplever den historiske by Strasbourg, borgen Haut Koenigsbourg og kører ad vinruten med besøg hos en vinbonde og den ældste vinby i Alsace.

Der bliver oplæg i bussen, og vi besøger to danske politikere i EU-Parlamentet. **Prisen er 3.400 kr.**

Bruxelles og EU

3 dages busrejse med afgang 7. okt. (ER UDSOLGT) og lørdag den 29. november 2014

Vi besøger de forskellige institutioner: Den danske Repræsentation, EU-Kommissionen og i EU-Parlamentet snakker vi med to af de danske medlemmer. Oplæg i bussen og tid til at opleve EUs hovedstad. **Prisen er 1.800 kr.**

LÆS MERE OG TILMELD DIG PÅ **deo.dk**

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

MÅNEDENS INTERVIEW

TROELS MYLENBERG, CHEFREDAKTØR FOR FYNS AMTS AVIS

Journalistik uden sovs og kartofler

Medierne har i alt for mange år talt ned til læserne, når de dækker EU, mener chefredaktøren for Fyns Amts Avis.

Han har helt andre planer for det forestående parlamentsvalg.

AF TANJA B. ITENOV

VALGKAMP. EU-parlamentsvalget falder på en søndag sidst i maj. Men for Fyns Amts Avis går startskuddet til valgkampen allerede midt i april, så redaktionen er i fuld gang med at udvikle idéer til dækningen.

»Der er sat tre journalister af til dækningen af valget, og det er meget på en lille avis. Vi vil sætte barren højt, og vi investerer journalistiske kræfter i at forsøge at komme nogle lag dybere ned i EU-stoffet, end vi plejer.«

Sådan lyder meldingen fra avisens chefredaktør Troels Mylenberg. Han ved godt, at bombastiske udtalelser kan ende med at give bagslag, men drister sig ikke desto mindre til at melde klart ud:

»Journalistikken overdænger læserne med sovs og kartofler, og der er ikke meget kød. Vi skal tilbage til kødet. Hvis ikke vi som mediechefer rundt om i landet giver plads til noget af den journalistik, der er svær, så er det hele spild.«

” Journalistikken overdænger læserne med sovs og kartofler, og der er ikke meget kød. ”

Tag læserne alvorligt

I mange år er dækningen af EU blevet forenklet i en misforstået tro på, at folk ikke interesserer sig for emnet eller ikke forstår det, mener den tidligere højskoleforstander.

»Det handler efter min erfaring om, at EU-stoffet er noget man gør enormt store journalistiske krumspring for at "pixificere" på den måde at forstå, at det skal være så enkelt og forsimplet og så nært. Jeg synes, at vi har brug for, at nogen går den modsatte vej. Vi tror faktisk, at folk, som de er flest, ved ganske meget og har

nogle klare holdninger og i øvrigt ikke bryder sig om at blive talt ned til.«

Danmark er traditionelt set en avislæsende nation, og befolkningen er relativt veluddannet. Men i de senere år har de danske medier oplevet et fald i læsertallene. Det er en stor journalistisk udfordring, at borgerne vælger avisen fra. Men journalisterne har selv været med til at skabe problemet, mener Troels Mylenberg.

»Vi gør ofte læserne dummere og mere uvidende, end de er. Og derfor tror vi, sat lidt på spidsen, at det eneste, der kan få dem til at læse avis, er, hvis vi skriver om holdninger og meninger frem for substans og indhold. Det vil vi gerne gøre op med.«

Der er ingen tvivl om, at EU er et kompliceret emne at formidle. Men det må det også gerne være, synes chefredaktøren:

»Det handler om, at vi sætter os ind i stoffet og bruger vores professionelle viden til at formidle det på en ordentlig måde. Men samtidig skal vi være bevidste om, at vi ikke behøver at skære alle nuancer fra hver gang.«

En fynsk vinkel

Det ville være let som regional avis at lade EU-stoffet være en opgave for de landsdækkende aviser. Men Troels Mylenberg synes også, at EU er vigtig at få tæt på – i dette tilfælde – fynboerne.

»EU betyder noget i alle danskeres hverdag og i alle europæeres hverdag. Hvis vi ikke insisterer på, at det er vigtigt,

” Vi gør ofte læserne dummere og mere uvidende, end de er. ”

så giver vi jo alle andre carte blanche til at sige, at det ikke er vigtigt. Og vi har som medie et ansvar for at tage fat i det her og beskrive det på en ordentlig måde.«

Men den lokale dækning af EU-valget

Slut med den forsimplede EU-journalistik, siger Troels Mylenberg, chefredaktør for Fyns Amts Avis.

betyder ikke nødvendigvis, at der skal være en særlig lokal vinkel på alt EU-stoffet.

»Det er klart, at vi gerne vil lave historier om, hvordan det rammer vores hverdag tæt på. Og vi vil også gerne sige, hvad det betyder for Sydfyn, hvis det betyder noget særligt for Sydfyn. Men vi vil også gerne fortælle historier, som har et lidt større perspektiv.«

” Vi har som medie et ansvar for at tage fat i det her og beskrive det på en ordentlig måde. ”

Ud og se Europa

Personsager kan gøre kompliceret stof vedkommende for læserne, og de danske medier har gennem de seneste 10-15 år brugt mange kræfter på at forsimple sager og anvende stereotyper i et forsøg på at skabe nærvær hos læseren. Som sådan er der ikke noget galt i at bruge personsager i dækningen af EU-valget. Men det skal være i de rette proportioner:

»Nærvær er et lidt overdrevet plusord inden for journalistikken, hvis du spørger mig. Ting bliver ikke nødvendigvis mere spændende eller interessante af, at det hele skal handle om, hvad der foregår lige uden for din næsetip. Det skal være en blanding af et spejl, hvor man kan se sig selv og sin egen hverdag, og et vindue, hvor man kan se, hvordan alle mulige andre lever, og hvordan samfundet ser ud. Hvis ikke vi har den rette blanding, så forsimples vi opgaven.«

For at finde den rette blanding af nærvær og væsentlighed ved dækningen af EU-valget, har Fyns Amts Avis bedt læserne om hjælp. Læserne har budt ind med emner, de finder interessante, eller fordomme, de ønsker afprøvet. Og helt bogstaveligt tager avisen læserne med ud i Europa:

»Lidt uhørt for en lokalavis har vi planlagt, at vi skal rejse ud i Europa. Det kan være, at vi skal ned og kigge på, hvorfor de franske landmænd er så svære at overtale til at lave om på landbrugsstøtten. Eller det kan være, at vi tager nogle lokale fiskere med til Bruxelles og taler med fiskerikommissæren for at få en bedre forståelse for EU's fiskeripolitik.«

Tillid betaler sig

Fyns Amts Avis har allerede gode erfaringer med dækning af ”kedelige valgkampe”. Ved kommunalvalget i efteråret 2013 valgte redaktionen også at sætte stærkt ind. Journalisterne udvalgte historier ud fra kriterier om væsentlighed og dækningsgraden var massiv. Det var handicappolitik og boligudfordringer og emner, som man normalt vil sige, at læserne går uden om.

For den tidligere højskoleforstander minder højskole-tanken og mediernes rolle meget om hinanden:

»Netop det, at du går ind og åbner noget, du bladrer rundt i noget, og når du er færdig, så fik du noget helt andet ud af det, end du havde regnet med. Det er det, der er magien ved både højskoler og medier.«

Og det ser ud til, at læserne kvitterer for at satse på væsentlige og svære emner. Fyns Amts Avis har i modsætning til mange andre aviser et stigende læsertal. ♦

Blå Bog:

Troels Mylenberg, født i 1970 i Hørsholm.

Uddannet journalist ved Danmarks Journalisthøjskole i 1997.

Arbejdede som politisk reporter og redaktør på Weekendavisen, Dagen og Ekstra Bladet.

Han blev i 2003 forstander for Vallekilde Højskole.

Troels Mylenberg overtog i februar 2011 sin nuværende post som ansvarshavende chefredaktør på Fyns Amts Avis.

Kan olie og gas redde græsk økonomi?

Nye forekomster af olie og naturgas kan blive starten på et græsk velfærdseventyr efter norsk forbillede. I hvert fald, hvis man skal tro den græske regering.

AF JONAS MADSEN

GRÆKENLAND. Sidste sommer sad jeg med en græsk ven og diskuterede Grækenlands økonomiske situation. Jeg fik nær kaffen galt i halsen, da han oprigtigt mente, at Grækenland om otte år vil være på velstandsniveau med Danmark.

Det virker optimistisk. Men der er et eller andet ved de skandinaviske lande, der inspirerer grækerne. Senest har premierminister Antonis Samaras erklæret, at et eventuelt provenu fra olie- og gasudvinding i den græske undergrund vil blive investeret i et velfærdssamfund efter norsk forbillede.

Olien skulle være god nok. I 2012 hyrede den græske regering det norske selskab Petroleum Geo-System (PGS), til at lave seismiske undersøgelser af det Joniske hav, i Patrabugten og i områder syd for Kreta. Det foreløbige bud fra PGS er, at den græske undergrund kan levere op mod 250 mio. tønder råolie til en værdi af 150 mia. euro (svarende til 1125 mia. danske kroner) over de næste 30 år.

Meget af olien ligger dog ganske dybt, så det kræver særlige investeringer at udvinde den. Men den er der. PGS' endelige rapport om den græske undergrunds naturressourcer kommer til april.

EU må bakke op

Samtidig med de gode nyheder anklager EU grækerne for at være bagud med de aftalte reformer. Regeringen i Athen værger sig ved beskyldningen. Den hævder, at 2014 bliver året, hvor væksten vender tilbage til Grækenland. Et forsigtigt vækstskøn lyder på 0,6 procent af bruttonationalproduktet i 2014 – et opsving, som grækerne er bange for at kvæle med nye sparekrav.

Senest advarede den græske finansminister Giannis Stournaras i den tyske avis Frankfurter Allgemeine imod at slå

håbet om snart bedre tider ned. »Vi er 85 procent af vejen. Det ville være bittert, hvis vi tabte folks tillid på de sidste 15 procent af rejsen«.

Regeringen i Athen har brug for at vise den hårdt prøvede befolkning og erhvervs-liv, at der er lys forude, og at dagene med en arbejdsløshed på 28 procent er talte.

Tiden moden til at slække jerngrebet

Derfor må man fra EU's side komme Athen i møde og slække det økonomiske jerngreb, hvori man holder den græske økonomi.

De olie- og gasforekomster man har fundet, kan blive starten på om ikke et skandinavisk inspireret velfærdssamfund, så en forandring af det græske samfund til det bedre. Den græske regering viser en vilje, man ikke har set før hos tidligere regeringer i landet, til at reformere, rydde op i det korruperede statsapparat og

styrke det tillidsforhold mellem regering og befolkning, der aldrig har været specielt stærkt.

En fem-punkts strategiplan for olie- og gasudvindingerne er nok det bedste eksempel. Hensyn til miljøet, mere gennemsigtighed i beslutningsprocesserne og en direkte samfundsinvestering er de mest bemærkelsesværdige punkter. Punkter man ikke ville have set for bare 10 år siden.

Olien er en chance. Ikke bare for Grækenland til at arbejde sig ud af krisen, men også for EU til at vise, at man har forstået, at det græske samfund har flyttet sig. Grækerne har taget nogle kampe, som har været nødvendige, men ikke lette. ♦

Jonas Madsen er freelance journalist med særligt fokus på Grækenland, hvor han har rejst et utal af gange.

Grækenland:

Befolkning: 10,7 mio.
(DK ca. 5,5 mio.)

Landareal: 130.600 km²
(DK ca. 43.500 km²)

BNP pr. indbygger (ved købekraftsparitet): 129.800 kr. (2013)
ned fra 144.100 kr. (2011)
DK: 207.900 kr. (2013)

Vækstrate**justeret for inflation:**

2011: -7,1%,

2012: -7,0%,

2013: -3,9%

Kilde: Eurostat, og World Fact Book

Grækenlands historie

AF SVEN SKOVMAND

De berømte græske bystater blev erobret af Makedonien efter et nederlag i 338 f.Kr. 200 år senere blev landet erobret af romerne, og det var i næsten 1400 år en del af først det romerske rige og siden Byzans, hvor sproget i øvrigt var græsk.

I 1460 kom Grækenland under tyrkisk styre. I 1821 gjorde grækerne oprør, og otte år senere blev Grækenland selvstændigt med stormagternes hjælp.

Landet havde dengang kun 36 procent af sit nuværende areal, men fik det forøget under en række krige. Efter Tyrkiets nederlag i Første Verdenskrig fik Grækenland endda et område i den vestlige del af Tyrkiet, men mistede det efter et stort nederlag i 1921.

Nederlaget førte til, at halvanden million grækere blev overført til Grækenland, og at 350.000 tyrkere kom til Tyrkiet.

Under Anden Verdenskrig blev Grækenland besat af tyskerne, og efter krigen var der borgerkrig mellem den kommunistisk styrede frihedsbevægelse EAM og højreorienterede kredse, som sejrede med støtte fra USA.

Indre strid mellem de demokratiske partier førte i 1967 til, at militæret overtog magten, men et uklogt kup i det græsktalende Cypern førte til, at den tyrkiske hær besatte 37 procent af øen. Herefter blev demokratiet genindført.

Grækenland blev i 1952 optaget i NATO sammen med Tyrkiet. I 1981 blev det medlem af EU, og i 2002 blev euroen gjort til græsk valuta. ♦

SKOVMANDS NOTATER

USA's patentlove er for slappe

Sagsanlæg om patenter kostede i 2011 amerikanske firmaer 29 milliarder dollars (over 150 milliarder kroner). Det oplyser *The Economist* 8. marts 2014.

Pengene er gået til firmaer, der på et løsagtigt grundlag får godkendt patenter, og som derefter sender opkrævninger ud til firmaer, som de beskylder for at krænke disse patenter. Og da retssager er dyre, foretrækker de fleste firmaer at betale.

Efter bladets opfattelse skyldes problemet, at det amerikanske patentkontor USPTO er alt for villig til at godkende patenter, der i virkeligheden burde være afvist.

Schweiz begrænser indvandring

Søndag den 9. februar 2014 stemte 50,3 procent af vælgerne i Schweiz for at gennemføre kvoter for indvandring og dermed ophæve den aftale om fri adgang for EU-borgere, som fik virkning fra 2007. Det oplyser Politiken 10. februar 2014.

Baggrunden for afstemningen er, at 23 procent af befolkningen er udlændinge, og at mange italienere og tyskere rejser over grænsen for at arbejde i Schweiz.

Folkeafstemningen er kommet som et chok for de ledende folk i EU. Man frygter, at den vil smitte af på en række lande i EU.

Svinepest rammer danske landmænd

Svinepest i Litauen og Polen rammer danske landmænd hårdt. Det oplyser Jyllands-Posten den 26. februar 2014.

EU's regler om fri bevægelighed for husdyr har fået Rusland til at indstille al indførsel af svinekød fra EU. Det betyder ikke kun, at danske landmænd mister en eksport på omkring 2,5 milliarder kroner til de russiske forbrugere. Det øgede udbud i EU-landene vil også føre til prisfald på svinekød.

Det er særlig alvorligt, fordi landmændene i 2013 tabte 35 kroner pr. produceret svin. I dag kan svinene ikke engang betale foderet, siger svineproducenternes formand.

EU overvåger ikke længere Danmark

EU-Kommissionen har meddelt, at den danske økonomi nu er så god, at den ikke længere skal overvåges af EU. Det oplyses i Jyllands-Posten for 6. marts 2014.

Det sker, efter at den danske regering har meddelt, at det offentlige underskud i 2013 kun vil være på 1,3 procent af bruttonationalproduktet, hvor EU's grænse ligger på 3 procent. Den har også oplyst, at det såkaldte strukturelle underskud vil være 1,5 procent lavere end ved sidste EU-vurdering.

Ingen spærregrense ved tysk EU-valg

Ved det sidste valg til EU-Parlamentet skulle tyske partier have mindst 3 procent af stemmerne for at blive repræsenteret. Men det er ulovligt, siger den tyske forfatningsdomstol i Karlsruhe.

Med stemmerne 5 mod 3 fastslog domstolen den 26. februar 2014, at alle partier skal have lige muligheder ved valget, og at partierne kan komme ind i Parlamentet, blot de får, hvad der svarer til ét mandat, oplyser Jyllands-Posten den 27.2.2014.

Domstolen siger, at en spærregrense kun kan opretholdes, hvis der er vægtige grunde til det, for eksempel at et parlament kan få svært ved at fungere, hvis der kommer for mange små partier ind. Og det gælder efter Domstolens mening ikke EU-Parlamentet.

Flensborg Avis skønner, at antallet af tyske partier i Parlamentet ved det kommende valg vil kunne vokse fra 5 til 13.

Læs mere på www.notat.dk

Sarkozys kvaler

Mens den franske præsident Francois Hollande springer fra seng til seng i pikante udenomsægteskabelige affærer, har den tidligere præsident Nicholas Sarkozy andre og mere alvorlige problemer.

AF PETER ZACHO SØGAARD

BAGSIDEN. Først kom det frem, at eks-præsidenten Nicholas Sarkozy og hans førstedame Carla Bruni var blevet optaget i al hemmelighed af en politisk rådgiver, da parret residerede i Elysépalæet.

Nu hvor lydoptagelsen er lækket til pressen, fryder franskmændene sig over, at "Bling Bling" præsidenten, der var kendt for sine dyre vaner og omgang med stenrige venner, bliver udstillet som en "holdt" mand af sin velhavende frue.

Sangerinden og modellen Carla Bruni, der bragte en anseelig formue ind i forholdet, klager nemlig på optagelsen over, at hendes mand ikke kan leve op til hende i indtægt. Og hvad værre er: Som præsidentfrue måtte hun sætte sin lukrative karriere som kosmetikmodel på standby.

»Julia Roberts, 44; Sharon Stone, 52; Julianne Moore, 53. De får alle kæmpe kontrakter, men jeg kan ikke sige ja til noget lige nu.

Jeg har gjort dig til en holdt mand – og her troede jeg, at jeg giftede mig til penge« siger Bruni på båndet i en munter tone.

Hvortil Sarkozy svarer i spøg: »Nå, så det er så min fremtid – at sidde ved kasseapparatet for dine indtægter!«

Barren for privatforbruget må være sat højt i den præsidentielle husholdning, for Sarkozy hævdede immervæk en årlig gage på 1.800.000 kr. som præsident. Flere penge, flere problemer som man siger.

Sarkogate

Hvis de ydmygende afsløringer af præsidentparrets private samtaler ikke var nok, er der samtidig en større affære under opsejling, der sætter gryden i kog under Nicholas Sarkozy og potentielt kan afspore hans kandidatur til præsidentposten ved næste valg.

Det er nemlig kommet frem, at Sarkozys telefon igennem flere måneder er blevet aflyttet af en undersøgelsesdommer, da eks-præsidenten har været under mistanke for at

have modtaget ulovlig kampagnefinansiering fra Libyens afdøde diktator Muhammar Gaddafi.

Imens efterforskningen er pågået, er det kommet frem, at Sarkozy i hemmelighed skulle have modtaget fortrolige oplysninger om verserende sager imod sig selv fra en chefanklager i det franske retssystem. Det skriver den franske avis Le Monde.

Til gengæld for oplysningerne skulle anklageren have fået tilbudt en indbringende retrætepost i Monaco af eks-præsidenten, der nægter alle anklager og afskriver dem som politisk motiverede.

Sarkozy, der i 2012 tabte præsidentvalget til socialisten Francois Hollande, er også anklaget for at have modtaget ulovlige pengegaver til sin 2007-valgkamp fra Frankrigs rigeste kvinde, den 90 årige L'Oreal arving Liliane Bettencourt.

Det er ikke nemt at være Nicholas Sarkozy. ♦